

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1284/2022
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Станковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 89/22 од 07.06.2022. године и Вишег суда у Врању Кж1 146/22 од 13.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.11.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Станковића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Врању К 89/22 од 07.06.2022. године и Вишег суда у Врању Кж1 146/22 од 13.09.2022. године и предмет враћа Основном суду у Врању на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању К 89/22 од 07.06.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, због чијег извршења му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело и осуђен је на новчану казну у износу од 50.000,00 динара.

Истом пресудом према окривљеном изречена је мера безбедности одузимања предмета и обавезан је на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1 146/22 од 13.09.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног а пресуда Основног суда у Врању К 89/22 од 07.06.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Марко Станковић, без прецизирања разлога за подношење захтева прописаног одредбом члана 485. став 4. ЗКП, али из образложења захтева произилази да га подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и 2) ЗКП и повреде кривичног закона из члана

439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Ово из разлога што су побијане пресуде засноване на незаконито прибављеном доказу и то на записнику о претресању стана и других просторија ПУ ОКП Врање, број ПУ 2270/21 од 28.09.2021. године која доказна радња претресање стана окривљеног је обављена без присуства два пунолетна грађанина као сведока. Према наводима захтева, у конкретном случају, нису били испуњени услови из члана 156. став 3. ЗКП обзиром на то да окривљени није показивао индиције ка пружању оружаног отпора или друге врсте насиља, није припремао, односно отпочео уништавање трагова кривичног дела, односно предмета важних за поступак, односно није био недоступан надлежним ораганима, а што произилази из записника о претресању стана и других просторија на коме није обележен ни један од разлога када се претресање може извршити и без присуства два пунолетна сведока.

Одредбом члана 156. став 7. ЗКП је прописано да претресању присуствују два пунолетна грађанина као сведоци који ће се пре почетка претресања упозорити да пазе на ток претресања, као и да имају право да пре потписивања записника о претресању ставе своје приговоре на веродостојност садржине записника. Ако су испуњени услови из става 3. овог члана, претресање се може предузети и без присуства сведока.

Одредбом члана 156. став 3. ЗКП је прописано да се претресању може приступити и без претходне предаје наредбе, као и без претходног позива за предају лица или предмета и поуке о праву на браниоца, односно адвоката, ако се претпоставља оружани отпор или друга врста насиља или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за поступак или је држалац стана и других просторија недоступан.

Из списка предмета произилази да је претрес стана окривљеног АА вршен на адреси у ..., Улица ... број .. на основу наредбе за претрес судије за претходни поступак Вишег суда у Врању Кпп.пов.бр.251/21 од 21.09.2021. године. На записнику о претресању стана и других просторија ПУ ОКП Врање, број ПУ 2270/21 од 28.09.2021. године, није констатовано присуство два пунолетна грађанина, нити има потписа не месту где је означено да записник потписују присутни грађани, као што није обележен ни један разлог зашто је вршен претрес без присуства сведока. Записник је потписан од стране окривљеног као држаоца стана и овлашћеног службеног лица.

Претресање без присуства сведока могуће је само у случају испуњења услова из става 3. члана 156. ЗКП, односно ако се претпоставља оружани отпор или друга врста насиља или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање трагова кривичног дела или предмета важних за поступак или је држалац стана и других просторија недоступан. Према записнику о претресању, ови услови у конкретном случају нису били испуњени, при чему је претресање вршено у стамбеној згради где су постојале

могућности да се обезбеди присуство два сведока, у присуству окривљеног, а разлози за претресање без присуства сведока службена лица ПУ ОКП Врање нису унети у записник. Дакле, претрес стана је извршен а да нису ни биле испуњене претпоставке за законито претресање без присуства два пунолетна грађанина као сведока претреса, сагласно члану 156. став 3. ЗКП, из којих разлога Врховни касациони суд налази да је наведени доказ - записник о претресању стана и других просторија ПУ ОКП Врање, број ПУ 2270/21 од 28.09.2021. године, незаконит доказ на коме се пресуда не може заснивати, због чега се не може прихватити као правилан закључак изнет у другостепеној пресуди „да је претрес вршен са оценом да постоји опасност од уништења трагова кривичног дела и предмета важних за поступак, која опасност искључује обавезно присуство сведока у виду два пунолетна грађанина, а што је у складу са чланом 156. став 7. у вези става 3. ЗКП дата могућност да се претрес врши и без присуства сведока.“

Следствено напред наведеном, због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног АА, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Марка Станковића и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијане правноснажне пресуде Основног суда у Врању К 89/22 од 07.06.2022. године и Вишег суда у Врању Кж1 146/22 од 13.09.2022. године, те предмет вратио Основном суду у Врању на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, па се сходно овој одлуци није упуштао у разматрање повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на коју се у захтеву браниоца окривљеног такође указује, као што се није упуштао у разматрање навода захтева да су разлози пресуде нејасни и противречни изреци пресуде, на који начин се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а из ког разлога, окривљеном и његовом браниоцу није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и најпре отклонити повреду одредаба кривичног поступка на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић